

Beslut om Riktlinjer för riskarbetet vid LiU

Beslut

Linköpings universitet (LiU) beslutar att "Riktlinjer för riskarbetet vid LiU" ska träda i kraft den 16 juni 2020 (se bilaga).

Beslutet ska börja tillämpas direkt efter ikraftträdandet. Beslutet ersätter "Riktlinjer för riskarbetet vid LiU" från den 12 december 2016 (dnr LiU-2016-02347).

Beslutet ska föras in i LiU:s regelsamling.

Skäl till beslut

Riktlinjerna för riskarbetet vid LiU reglerar bland annat riskområden i riskarbetet. Riskområdena i nuvarande riktlinjer är obsoleta. Därför har nya riskområden arbetats fram och inarbetats i det nya förslaget till riktlinjer. I samband med detta har en översyn av riktlinjerna gjorts. På universitetsstyrelsens sammanträde 2019-04-26 fattade styrelsen beslut om att utveckla riskarbetet för att synliggöra organisationens oegentlighetsrisker. På universitetsstyrelsens sammanträde 2020-02-17 fattade styrelsen beslutet att fortsätta utveckla riskhanteringsarbetet. Dessa båda beslut utgör en grund för revideringen av riktlinjerna för riskarbetet vid LiU.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av chefsjurist Christina Helmér, studeranderepresentanterna Elin Fägerstam och August Goldhahn samt rektors sekreterare Maria Fält, efter föredragning av utredaren Jakob Björneke, som deltar via länk.

I beredningen av beslutet har även planerings- och ekonomidirektören Agneta Frode Blomberg och internrevisionschefen Rebecca Carlsson. De av universitetsdirektören utsedda risksamordnarna Ragnhild Löfgren, Per Dannetun, Jan Axelsson, Karolina Ganhammar, Pia Rundgren, Joakim Nejdeby och universitetsdirektören Kent Waltersson har lämnat synpunkter i processen. Redaktionen för regelsamlingen har granskat beslutets form.

Helen Dannetun

Maria Fält på uppdrag av Jakob Björneke

Sändlista:

Universitetsledningen
Dekanerna
Prefekterna
Filosofiska fakultetens kansli
Kansliet för utbildningsvetenskap
Medicinska fakultetens kansli
Tekniska fakultetens kansli
Kanslicheferna
HR-direktören
Överbibliotekarien
IT-direktören
Chefsjuristen
Internrevisionen
De lokala fackliga organisationerna
Redaktionen för regelsamlingen
Dokument- och arkivenheten

Riktlinjer för riskarbetet vid LiU

Utgångspunkter för riskarbetet vid LiU

Riksdag och regering har beslutat om ett särskilt regelverk för intern styrning och kontroll. Följande bestämmelser finns och utgör utgångspunkter för riskarbetet vid LiU:

- Myndighetsförordningen (SFS 2007:515)
- Förordningen om intern styrning och kontroll (FISK:en) (SFS 2007:603)
- Internrevisionsförordningen (SFS 2006:1228)
- Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (SFS 2000:605)

Till dessa förordningar finns det av Ekonomistyrningsverket (ESV) framtagna och för universitetet bindande tillämpningsföreskrifter.

I förordningen om intern styrning och kontroll läggs myndighetsledningen ansvaret för att det finns en process för intern styrning och kontroll vid myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt. I denna förordning anges också att denna process ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i myndighetsförordningen. Inom ramen för det arbetet hanteras väsentliga risker för att LiU inte ska kunna fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla verksamhetskraven. Riskarbete ska bedrivas även inom fakulteter, institutioner, universitetsbiblioteket och universitetsförvaltningen, att det sker och väsentliga resultat av detta arbete ska redovisas för universitetsledningen.

Det LiU övergripande riskarbetet delas in i sju områden:

1. Utbildning och utbildningsfinansiering
2. Forskning och forskningsfinansiering
3. Samverkan
4. Lokalförsörjning, miljö och säkerhet
5. Ledning, kompetensförsörjning och medarbetarskap
6. Informationssäkerhet och IT
7. Verksamhetsstyrning och Ekonomi

Särskilda perspektiv kan behöva belysas inom riskområdena. Sådana perspektiv finns exempelvis angivna i förordningen om intern styrning och kontroll men kan också påverkas av krav från externa parter som exempelvis regeringen eller ett internt arbete vid LiU. Dessa perspektiv fastställs årligen i LiUs verksamhetsplan.

Universitetsdirektören utser för varje riskområde en ansvarig tjänsteman, en så kallad risksamordnare. Risksamordnaren ansvarar för riskarbetet inom sitt respektive område.

Riskarbetet omfattar kartläggning av risker, prioritering, värdering, förslag till åtgärder, dokumentering, initiering eller genomförande av åtgärder och uppföljning. Risksamordnarna diskuteras tillsammans med universitetsdirektören gemensamt resultaten för de olika riskområdena och grunderna för riskvärdering.

Processen för riskhantering

Identifiera risker

Det första steget i riskanalysen är att identifiera vilka omständigheter som kan innebära att universitetet inte når önskat resultat. Det är händelser som utgör en väsentlig risk för att myndigheten inte ska kunna fullgöra sina uppgifter eller uppnå verksamhetens mål. Risksamordnarna samordnar arbetet med att identifiera riskerna inom sitt riskområde. Risksamordnarna ska föra en dialog med enheterna och fakulteterna om de identifierade riskerna. Enheterna ska också ges möjlighet att komplettera med ytterligare risker, liksom föreslå borttagande av risker. Det sker bland annat genom ett årligt remissförfarande, där enheterna med föregående års riskanalys som grund ges möjlighet att lämna synpunkter och komplettera risker. Resultatet av dialogerna utgör en grund för en ny riskbedömning av ansvarig risksamordnare. Denna bedömning presenteras för rektor och ligger till grund för rektors rapport om Intern styrning och kontroll.

Värdera riskerna

En samlad värderingen utgör ett underlag för beslut om hur en risk ska hanteras. Värderingen av samtliga risker inom ett riskområde utgör underlag för en bedömning av riskområdets sammanvägda risknivå. Bedömningen av risken sker utifrån det nuvarande läget med hänsyn tagen till kontrollåtgärder som redan är på plats.

Riskvärderingen görs i enlighet nedan.

Sannolikhet	Effekt
1=Osannolik Praktiskt taget obefintlig risk	1=Försumbar Möjlig påverkan på verksamheten
2=Mindre sannolikhet Inträffar sannolikt inte under normala omständigheter, i vart fall inte frekvent.	2=Måttlig Effekten är inte försumbar, men kan hanteras i det löpande arbetet.
3=Möjlig Kan mycket väl inträffa, men troligtvis inte särskilt frekvent.	3=Betydande Allvarliga störningar i verksamheten som kan påverka universitetets anseende.
4=Sannolik Bedöms komma att inträffa, och/eller inträffar ofta.	4=Allvarlig/katastrofal Omfattande konsekvenser för verksamheten.

I värderingsarbetet (se tabell nedan) används begreppen, låg, medium, hög, och mycket hög. Värderingen utgår ifrån de tidigare nämnda riskvärderingarna (sannolikhet, konsekvens) men ytterligare bedömningskriterier kan tillkomma. Det kan exempelvis vara så att en risk med ganska låg värdering av olika skäl kan bedömas vara viktig för universitetet att komma till rätta med oaktat att andra risker och riskområden siffermässigt värderas högre.

RISKBEDÖMNING

KONSEKVENSN

Allvarlig/katastrofal	4	Medium	Hög	Mycket hög	Mycket hög
Betydande	3	Låg risk	Medium	Hög	Mycket hög
Måttlig	2	Låg risk	Låg risk	Medium	Hög
Försumbar	1	Låg risk	Låg risk	Låg risk	Medium
		1	2	3	4
		Osannolik	Mindre sannolik	Möjlig	Sannolik

SANNOLIKHET

Hantering av riskerna

De identifierade och värderade riskerna kan hanteras på följande sätt:

Acceptera risk innebär att myndigheten inte vidtar några särskilda åtgärder. Påverkan på verksamheten är ringa eller kostnaderna för åtgärderna alltför höga i förhållande till risken. Det kan också vara så att utanförhållande faktorer helt påverkar risken och att de åtgärder universitetet kan vidta får mycket begränsad verkan.

Begränsa risk innebär att vidta sådana åtgärder som minskar sannolikheten och/eller effekten av att en händelse inträffar.

Eliminera risk innebär att de händelser som är kopplade till risken undviks eller hanteras på så sätt att konsekvenserna undanröjs.

Vid sidan av dessa tre huvudsakliga strategier för riskhanteringen finns också möjlighet att dela riskbedömningen med andra åtgärder av liknande typ som redan finns utvecklad inom myndigheten. Detta kan t.ex. gälla riskvärderingar i samband med tecknande av försäkringar, i samband med riskvärderingar av olika säkerhetsaspekter (kemikaliehantering, yttre säkerhet etc.), miljöanalyser och inte minst arbetsmiljöfrågor. Dessutom görs en värdering av olika typer av risker i samband med att extern- och internrevision granskar olika områden och rekommenderar olika typer åtgärder. Även dessa bedömningar vägs in i arbetet med den interna styrningen och kontrollen.

Åtgärder

Baserat på beslut om hantering utformas förbättringsåtgärder. Dessa ska göras i relation till de identifierade och värderade riskerna. Åtgärderna kan ofta karaktäriseras av ett fortsatt systematiskt kvalitetsarbete. Riskerna på övergripande universitetsnivå diskuteras och prioriteras i samband med LiU:s arbete med LiUs verksamhetsplan. Det för LiU väsentligaste riskerna ska ingå i de åtgärder och prioriteringar som där redovisas och utgå från ett kostnads- och nytthetssperspektiv. Universitetsstyrelsen beslutar om LiUs verksamhetsplan i juni varje år.

Redovisning av riskarbetet

Rektor fattar årligen beslut om en riskrapport som är en sammanfattande bedömning av de då aktuella riskerna. I samband med Universitetsstyrelsens bedömning om den interna styrningen och kontrollen samt i samband med beslutet om LiUs verksamhetsplan sker en redovisning för styrelsen om de aktuella väsentliga riskerna.

Riskarbetet på LiU processbeskrivning.

